

Mayramkan Abilkasımova

(1936)

Şair Mayramkan Abilkasımova 7 kasım 1936 yılında Kemin ilçesindeki Komünist Gençlik Birliği kolhozuna bağlı Almalu köyünde, öğretmen bir ailenin evinde dünyaya geldi. Köy okulunu bitirdikten sonra, 1953 yılında Bişkek'teki Pedagoji Enstitüsünü, 1958 yılında da Kız Pedagoji Enstitüsünün Filoloji Fakültesinin Kırgız Dili ve Edebiyatı bölümünü bitirdi.

M. Abilkasımova meslek hayatına 1958-60 yılları arasında Oş bölgesi "Lenin yolu" gazetesinde çalışarak başladı. 1960-62 yılları arasında Oş Pedagoji enstitüsüne öğretim elemanı olarak girdi, daha sonra "Ala-Too" dergisinde çalıştı. Kırgızistan Yazarlar Birliğinin Isık-Köl bölgesi edebiyat danışmanı, 1973 yılından bu yana da "Ala-Too" dergisinin nazım bölümünde çalışmıştır.

Şairin edebi yaratıcılık gücü çok erken gelişmiştir. Şairin "Bebeğin yürüme töreni" adlı şiiri "Ceñişbek" adı altında "Kırgızistan pioneri" gazetesinde 1951 yılında yayınlanmıştır. Şairin ilk olarak çocuk dünyasına öncelik verdiği dikkat çekmektedir. Şairin çocuklar için yazdığı şiir kitabı 1961 yılında "Küçük dostlara" adıyla yayınlandı.

M. Abilkasımova'nın türlü temadaki şiirleri, cumhuriyetimizde ve diğer Sovyetler Birliği ülkelerinde aralıksız yayınlanmaktadır. 1962 yılında şairin "Çolpan" adlı ikinci şiir kitabı yayınlandı. Şair bu kitabında vatan millet sevgisi, adaletsizlik, savaşı verme, emek gibi konuları işlemiştir. 1965 yılında

basılan "Bu yıl baharın çiçekleri çok" adlı şiir külliyatı şairin yeteneğini pekiştirmiş, binlerce kitap dostuna tanınmasını sağlamıştır. "Hatıra konuşuyor", "Sen bilirsin beni yurdum" adlı şiirleri, "İnanç daima yüreğimde" adlı eseri için şair, 1970 yılında Sovyetler Birliği Lenin Komsomolu adlı ödüle, 1983 yılında çıkan "Çiçekler su ister" adlı şiir kitabı için de Toktogul Satılğanov adlı devlet ödülüne layık görülmüştür.

Şairin bir çok eseri yabancı dillere çevrilmiştir. 1964 yılında Kırgız Yazarlar Birliğine üye olmuştur. 1980 yılında Halk şairi unvanını almıştır.

Küçük dostlara. Şiirler. F. Kırgızokupedmbas, 1961.

Çolpan. F. Kırgızmbas, 1962

Bu yıl baharın çiçekleri çok. Şiirler ve manzumeler. F. Kırgızistan, 1965.

İnanç daima yüreğimde. Şiirler ve manzume. F. Mektep, 1968.

Askar. Şiirler ve manzumeler. F. Mektep, 1970.

Ata yurt. Şiirler ve manzumeler. F. Kırgızistan, 1973.

Sen bilirsin yurdum. F. Mektep, 1973.

Benim bitmez şiirlerim. Şiirler ve manzume. F. Mektep, 1977.

Seçmeler. Şiirlere manzumeler. F. Kırgızistan, 1981.

Çiçekler su ister. Şiirler. F. Mektep, 1983.

Ata yurt daima gönlümde. Şiirler ve manzume. F. Kırgızistan, 1987.

Şiirler

CARATALI

Cetkinçek cürgüzgölö cakşılıktı,
Eerçibe eenbaş öskön aşılıktı.
Sileridin erenkiñer üçün dağı,
Tartalı kerek bolso tartkılıktı.

Baardığın sergek sezgin cetilgender,
Tüzösün kemçiligin ketirgender.
Bir betkey zor işterge bet alalı,
Azaysın ayıp izdep cekirgender.

Cezgidey ıyık küçt caratalı,
Al küçtü el içine taratalı.
Bolboso balabızdan ıntımak ketip,
Küyümsüz taş boor bolup baratabı?

BÖLÜNÜP

Kün-tün keede birikçüdü körünüp,
Deñiz taşıp alasalıp köbürüp.
Too silkinip çoçulatıp kee birde,
Cer ogunan ketüçüdü bölünüp.

YARATALIM

Yetişir şekilde yürütün iyiliği,
Takip etme başı boş yetişmiş kötülüğü.
Sizlerin yarını için yine,
Çekelim gerekirse çekilecekleri.

Her şeyi hemen sezin yetişenler,
Düzelisin yapanlar hatasını.
Bir yumruk gibi zor işlere yürüyelim,
Azalsın kusur arayan kötüler.

Sezilecek kutsal gücü yaratalım,
O gücü halk içine dağıtalım.
Yoksa evlatlarımızdan birlik gidip,
Merhametsiz taş bağırlı mı oluyorlar?

BÖLÜNÜP

Gün gece bazen birleşecek gibi görünüp,
Deniz taşar dalga dalga köpürüp.
Dağ silkinip korkutur bazen,
Yer yerinden gidecek gibi bölünüp.

Acıradım caştık kezden keçeegi,
Boş kündörüm zor tüyşükkö aylangan.
Oorubagan baş oorunu sezebi,
Menin çaşoom zamanama baylangan.

UNUTUP

Kimder carayt, kimder aga carabayt,
curtun cıynap tura turçu namıska.
Özümçüldör aldın alıp karalayt,
Dayar turat elin kırıp salışka.

Canış, Bayış, Kurmanbekter az çıkar,
Çolponbaylar, Düyşönkuldar öspödü.
Köp cigitter el müdüösün unutup,
Mansap - ardı tartıp cüröt kökbörü.

BÖLÜP CARBAY

Basmaçılar çıga beret ar kanday,
Eli-curtka böödö kelgen armanday.
Ar uçurda uşulardan ıdırap,
Ar uçurda kor bolobuz calganbı, ay.

Ata-enenin tilegeni cakşılık,
Esiñ bolso curtka kılgin başçılık.
ıdıratpay teñ beerdıgın karmagın,
Bölüp carbay bir-birine kas kılıp.

İNİÇEGİM

Cer da tarıp el da tarıp baratat,
Bakça çiriyt, köptügündö ne payda.
Tütün baskan bulutu çok tañ atat,
Deybiz kuuşup maşineni cet ayda.

Şañduu eleñ Derjin bulvar bilgenden,
Kuştar sayrap kuçağında termelgen.
Ondon aşuun arık suusu akçu ele,
Attap ötsöm çaap ötüp kürmömdön.

Tal-teregin çak çirip eskirgen,
Çalkıgan tör kem kalçu emes eç kimden.
Çolok etek kız öñdönöt top kayıñ,
Bul abalga kaysı zökür cetkirgen.

Sen bilbeseñ, men bilbesem kim bilet,
Ölsöñ bolo iniçegim tirdüüröök.
Köpçülükün tilegindey iş kılbay,
Köñül aldın süylögöngö til bülöp.

UNUTUP

Cazdı men tosup çıksam iri aldıda,
Birinçi colukkanım urandıga.
Eelikten demim pastay suuy tüştüm,
Unutup baratkanga ubaldı da.

Kaldaygan bulut süzsö asmanımda,
Kulak suu aralasa baktarımda.
Ar kimdin tilegeni uşu emespi,
Kök maysañ talaa catsa kaptalımda.

Suu taşıyt ak köbügün çaçıratıp,
Cel sogot eski taldı kaçıratıp.
Koluman kelgen bolso too, talaanı,
Algım bar ayıl cerge asıratıp.

Ayrıldım gençlik çağından dünkü,
Boş günlerim büyük uğraşa dündü.
Ağrımayan baş ağrısını sezer mi,
Benim yaşamım zamaneme bağıldır.

UNUTUP

Kimler yarar, kimler ona yaramaz,
Yurdunu toplayıp, sahip çıkacak namusa.
Benciller kendi yolunda ilerler,
Hazır durur kendi halkını parçalamaya.

Canış, Bayış, Kurmanbekler az çıkar,
Çolponbaylar, Düyşönkullar yetişmedi.
Nice yiğitler halkın arzusunu unutup,
Makam için oynuyorlar gök börü.

BÖLME -PARÇALAMA

Eşkıyalar çıkar her türlü,
Yurda boşuna gelmiş sıkıntı gibi.
Her zaman bunlardan kopup,
Her zaman horlanırsız yalan mı.

Baba annenin dileği iyiliktir,
Aklın varsa yurda baş ol.
Parçalamadan hepsini eşit tut,
Bölme parçalama bir birine düşman edip.

KARDEŞÇİĞİM

Yer de halk da daralıyor,
Bahçe çürür, çokluğunda fayda yok.
Sis kaplamış, bulutsuz tan atar,
Kovarak deriz arabayı kenarda sür.

Şanlıydı Derjin bulvarı bildiğimden beri,
Kuşlar öterdi kucağında sallanarak.
Ondan fazla arık suyu akardı,
Atlayarak geçsem, vurur geçerdi sırtımdan.

Dal ağacın çoktan çürüdü, eskidi,
Geniş yerler hiç kimseden geri kalmazdı.
Yarım etekli kız gibi gür kayınlar,
Bu duruma hangi budala getirdi.

Sen bilmezsen, ben bilmezsem kim bilir,
Ölseydik kardeşçiğim biraz daha diri.
Çoğunluğun istediği işi yapmayıp,
Alıştın konuşmaya dil bileyip.

UNUTURKEN

Baharı ben karşılamaya çıktım gelirken,
İlk karşılaşmam yıkıntıya.
Nefesim kısıldı, gevşedim,
Unuturken vebali de.

Kocaman bulut yüzse gökte,
Sular aralasa bağlarımda.
Her kimin dileği bu değil mi,
Yemyeşil bozkur yatsa bir yanında.

Su taşar, ak köpüğünü sıçratarak,
Yel eser eski dalı gıcırdatarak.
Elimden gelseydi bozkırı,
Köy gibi yapmak isterdim.

BALA ÇAKTAN

Toodo karda, too etegi caz kütöt,
Arık için eelep algan taş bütöp.
Calgız ayak coldor oop ketkensiyt,
Bala çaktan öskön elem bak küsöp.

Kayda menin şıraalcınım, badalım,
Bulaktağı kamışımı oruppu?
Alda menin kırsık çalğan kadamım,
Koş kaynım butu sınıp coluktu.

BAARDIGI ÇIN

Kirdettik köl kılaasın,suu murasın,
Iyık dep eç nerseni ayabadık.
Meenetsiz ubakıttı suy cıgasıñ
Mezgildin talabına carabadık.

Baarıbiz küñöölübüz ötköndörgö,
Sen kaçpa mağa şıltap baardıgısın,
Keçee ele baş iygenbiz köpköndörgö,
Cakşılık, camandıktın baardıgı çın.

Oñdoylu azap çıksa eki eselep,
Kıykırıp kulak meeni açıtıpaylı.
Apırtıp süylöp berbey bir köçö kep,
İşteyli, küçtü cançıp, basıp kaygı!..

UŞUNUSU

Köñülgö cagat deçi uşunusu,
Kögüçkön balapanın uçuruusu.
Cer, aalam caş balaça kayra tuulup,
Arçanın bürü bolçu cupunusu.

Kıya col uzay albay çöpkö siñet,
Örtönöt talaa tüstön öpkö cürök.
Oşondo toogo kaçıp kelip ketseñ,
Caniña kubat bolup köpkö cüröt.

KIZDAY

Kamıştar capırılıp singan belem,
Şıraalcın señsele albay cıgılışkan.
Kök güldör cabalaktap tosuucu ele,
Kök köynök kiygen kızday buruluştan.

Kaynıdın saamay çaçı kırılğanbı,
Kabıgı tütöp ketken cırılğanbı.
Köñüldü üşütpösö cılıta albayt,
Köñül koş, köykölböstön bul turganı.

Aşıgıp apta sayın izdep kelem,
Ay carkın cüzün menen toşçu kana.
Sen gana sezimimdi kirdetpeseñ,
Tartıp keñ dünümdü tostu kalaa.

ÇOCUKLUKTAN

Dağda karda, dağ eteği baharı bekler,
Arık için sahiplenmiş taş engelleyerek.
Patika yollar başka yöne kaymış gibi,
Çocukluktan büyümüşüm bağ özleyerek.

Nerde benim pelinlerim, fundalığım,
Pınardaki kamışları kesmişler mi?
Kahrolası kötülük getiren benim adımım,
Çift kayın ayağı kırılmış bir halde rastladı.

HEPSİ GERÇEK

Kirlettik göl kıyısını, su mirasını,
Kutsal diye hiçbir şeyi korumadık.
Mihnetsiz vakti çok yorarsın,
Ama zamanının talebine yaramadık.

Hepimiz suçluyuz olanlara,
Sen kaçma bana yıkıp hepsini.
Daha dün baş eğdik şişenlere,
İyiliğin kötülüğün hepsi gerçek.

Düzeltilim azap çıksa da iki katına,
Bağırarak kulağı, beyni patlatmayalım.
Boşun konuşursan bir sokak dolusu laf,
Çalışalım, gücü ezip, kaygıyı yok edelim.

ŞU YAPTIĞI

Gönlün hoşuna gider şu yaptığı,
Güvercinin yavrusunu uçurması.
Yer, alem yavruya tekrar doğar,
Ardıcın kokusuydu sadeliği.

Çetin yol, fazla uzaklaşmadan ota siner,
Yanar bozkır, düzden bağır yürek.
O zaman dağa kaçıp, gelip gitsen,
Canına kuvvet olur, çok zamana kadar.

KIZ GİBİ

Kamışlar bükülüp kırılmış mı,
Pelinler duramayıp yıkılmış.
Gök güller karşıarlardı,
Gök gömlek giymiş kız gibi dönemeçten.

Kayın ağacının kakül saçı kesilmiş mi,
Kabuğu tütmüş yırtılmış mı.
Gönlü üşütmezse ısıtamaz,
Gönül hoş, titreyerek bu duruşu.

Aceleyle her hafta arayarak gelirim,
İşildayan yüzü ile karşılayan nerde.
Sadece sen hislerimi kirletmezsen,
Dar etti geniş dünyamı engelledi şehir.